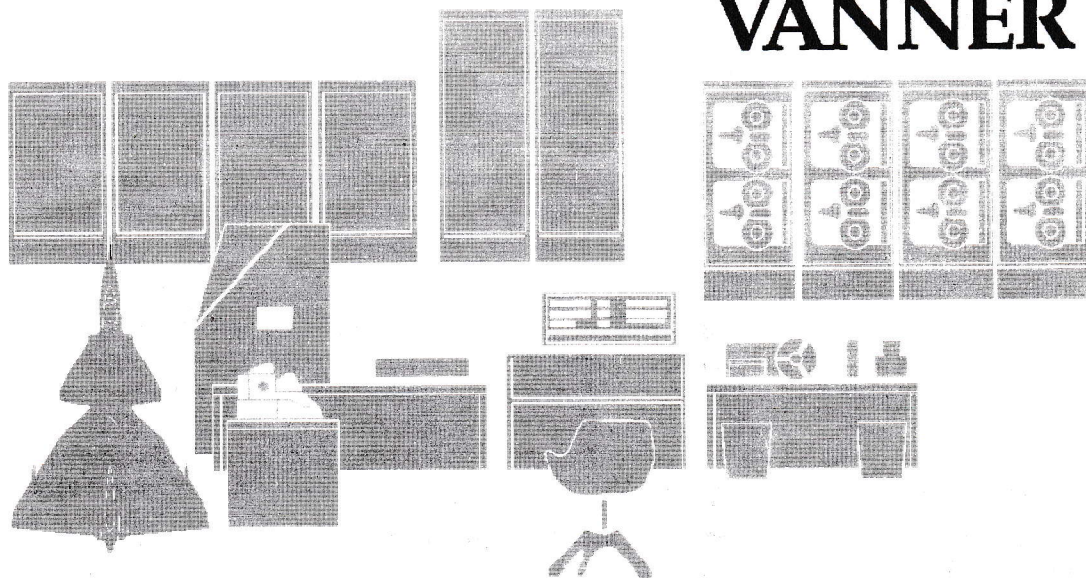

DATASAAB^s VÄNNER

FRÅN INFORMATIONSEKTIONEN

Med det här numret distribuerar vi föreningens medlemsmatrikel. Använd den gärna för att ta kontakt med gamla arbetskamrater som du inte träffat på länge. Och mycket viktigt: Om du upptäcker något fel eller att uppgifter saknas, meddela Sven-Erik Järkelid detta. Använd gärna talongen nederst på sidan.

Anm: Som till så mycket annat använder vi dator till medlemsmatrikeln. Följaktligen måste vi ha licens från datainspektionen, och ansökan är vederbörligen inlämnad.

FRÅN BOKSEKTIONEN

I förra numret skrev vi om projektet "Boken om Datasaab". Den sista tiden har bidragen från inbjudna författare strömmat in, och redaktionskommittén kan nu fastslå att vi har ett fullgott utgångsmaterial för första boken i serien. Nu börjar redigeringsarbetet.

Vidare har vi vänt oss till ett antal tänkbara sponsorer med begäran om ekonomiska bidrag. Gensvaret hittills har varit gott, även om projektet ännu inte är ekonomiskt i hamn. Så ni som arbetar på företag med gammal Datasaabanknytning: bearbeta era chefer att skänka ett antal sponsorandelar à 1000 kr.

Bertil Gustafsson ger gärna ytterligare upplysningar per tel. 013 - 273736.

FRÅN DATORSEKTIONEN

I slutet på april hade vi vårens enda datorträff på Medborgarskolan i Linköping. Drygt ett dussin medlemmar hade hörsammat inbjudan. Göran Ekelund och Odd Aarö hade ställt i ordning föreningens egen 386a, vetgirigheten var stor, och det hela gav mersmak.

FRÅN ARKIVSEKTIONEN

Sune Sjölund har utökat Datasaab-arkivet i Vadstena med material som ställts till förfogande av Ben Wikman och Akademikerföreningen på ICL. Arkivet används flitigt av forskare på Universitetet och i samband med bokprojektet.

klipp ✂

Ändringar och kompletteringar i medlemsmatrikeln:

Namn:	
Adress:	
Tel/Fax/E-mail:	
Övr. upplysningar:	

Insändes till: Sven-Erik Järkelid, Ärenprisivägen 36, 590 62 LINGHEM

DATORMUSEÉT PÅ PLATS PÅ UNIVERSITETET.

Sedan första veckan i maj finns museét på plats i ljusgården mellan hus B och E på universitetet i Linköping.

Museét kommer att återinvigas i samband med att Tekniska Högskolan i Linköping firar 25-årsjubileum i september. Tord-Jöran Hallbergs alster, som var infört i Corren från invigningen i Mjärdevi, bifogas medlemsbladet.

SENIORBESÖK PÅ EKOXEN.

20-talet seniorer nappade på Bertil Gustafssons inbjudan att besöka hotell Ekoxen. Hotellchefen Claes-Göran Österlund och källarmästaren Lars Johannison informerade om seniorboendet i anslutning till hotellet, restaurangens ekologiska satsning och Medical Centers verksamhet.

Som avslutning bjöd Ekoxen på en välsmakande salladsbuffé.

En i alla avseende lyckad kväll tackar vi Ekoxen och initiativtagaren Bertil för.

Bertil har avslöjat att han redan har saker på gång inför hösten.

TILL MINNE AV KENNETH NILSON.

Den 24 april avled efter en längre tids sjukdom Kenneth Nilson.

Kenneth föddes i USA den 23 december 1923 av svenska föräldrar. Familjen flyttade tillbaka till Sverige och Sunne när Kenneth var 14 år gammal.

Efter ingenjörsexamen vid Högre Tekniska Läroverket i Örebro 1945 fick Kenneth anställning vid Elektrolux i Stockholm. 1948 flyttade han till Elektrolux i Västervik.

I juni 1953 anställdes Kenneth vid Order- och Serviceavdelningen på SAAB och gick under 1963 över till Data- och Elektronikdivisionens Försäljningsavdelning.

Kenneth var engagerad i bl.a. projekt som MEDELA, MDS, D5-30 och STELLA.

Kenneth fick tack vare sitt stora yrkeskunnande och lättsamma sätt många vänner och behöll efter pensioneringen 1987 kontakten med många av dem bl.a. genom att arbeta med arkivet för Datasaaabs historia.

Datasaaabs Vänner sörjer en medlem och bra kamrat.

Minne över ett MINNE

Så har det då hänt: Data-
saab har hamnat på mu-
seum. Jag gick med lätta
steg mot invigningen, ty
här skulle jag äntligen
slippa den nattständna luk-
ten av gammalt skelett,
uniformer och möbler från
medeltiden. Här skulle allt
vara blänkande elektronik,
och inget föremål äldre än
35.

Och visst var det så: ljusst
och högt i tak, splittr nya
montrar i stål och glas,
transistorer och kretsar
som ännu inte ens blivit
matta i ytan. Ty i den här
branschen går utveck-
lingen fort.

Tal hölls, hålremsan
klipptes av min gamle chef
Viggo Wentzel, och så var
det fritt fram att titta på
prylarna.

Läsaren får ursäkta,
men en pryl blänkade som en
diamant, fick allt annat att
blekna. Det var kärnmin-
net i D22, mitt livsverk som
ingenjör, min ständiga hu-
vudvärk 1963-68, resulta-
tet av många dagars, kväl-
lars och heigers möda med
räknesticka.

— Där står du, mumlade
jag för mig själv, och hade
inte glaset varit i vägen,
hade jag nog klappat den
på huvudet.

Mitt livs verk

— Där står du med dina
114 688 små ringar av järn-
oxid och litium, små som
flugskit, mindre än en mil-
limeter i diameter. Där
står du med dina 1 848 lac-
kerade spindelvävstunna
koppartrådar, tålmodigt
uppträdda av kvinnor i
Hongkong och fastlödda
med lödningar i guld-
smedsstil.

Mindes gjorde du, mer

än 12 000 bokstäver, eller
dubbelt så många siffror,
och ännu finns i ditt mag-
netiska inre några sidor
text, en programsnitt eller
en sifvertabell — den som
fanns där då strömmen
slogs av och du en gång i
tiden kopplades bort från
din omgivning. På det viset
var du bättre än dagens
minne: du mindes även
utan ström, som en band-
spelare.

Och du fungerade bra, i
alla dina nära tusen exem-
plar, trots dina hiskliga
drivkrafter och känsliga
läsförstärkare. Ätta så-
dana som du klämdes vi in i
ett skåp, och jag tror de tog
över miljonen för ett så-
dant skåp.

Död som en sten

Och nu? Ja fy tusan, det
är nästan kusligt när jag
tänker på det. Nu är skåpet
ersatt av ett enda chips,
stort som en lillfingernagel,
inklämrad i en kapsel
med mått som ett fri-
märke, och priset är nere i
under hundralappen.

Ja, fina lagom, din jäd-
rans mumle! Som en dino-
saurie är du, omsprungen
av en vessla. Föräldrad
var du redan då du läm-
nade labbet, och dödsdömd
två år efter första leve-
rans.

Jo, jag vet, jag vet. Jag
hörde också Viggo nämna
att du fortfarande fungerar
i Ungern och Tjeckoslova-
kien. Men det är inte din
förtjänst, och inte heller
min. Det beror på det kom-
munistiska systemets radi-
kala konservatism.

Nej, du gamle vän! Du är
föräldrad och död som en
sten, och du ska heller ald-
rig återuppväddas.

Tord Jöran Hallberg, ingenjör, uni-
versitetslektor och flitig frilansskri-
bent i Östgöta Correspondenten, gick
på Nokias utställning av gamla datorer
i Linköping. Och mindes. Och hälsade
på före detta arbetskamrater. Och
träffade Minnet, skribentens eget livs-
verk som ingenjör.

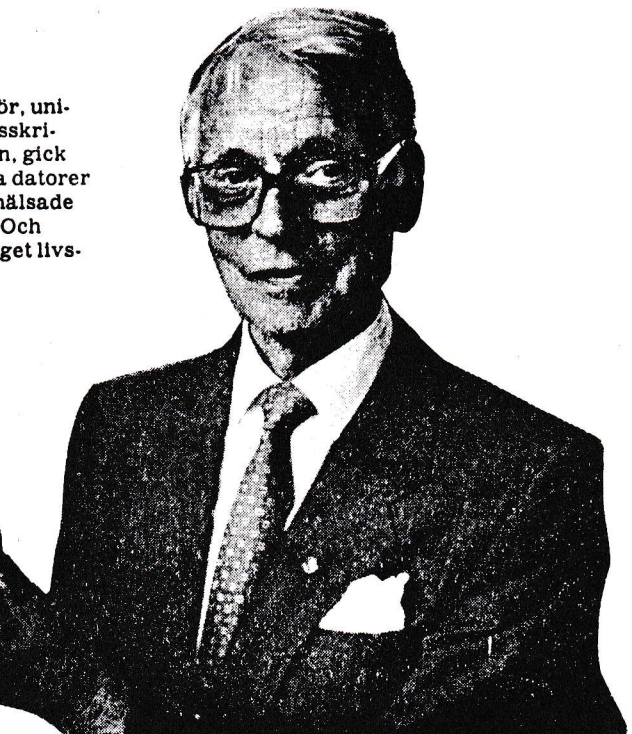
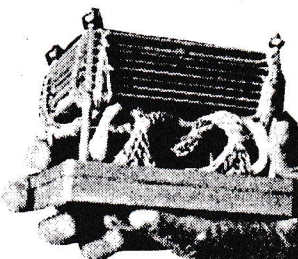

Foto: BERNT-OLA FALCK

Viggo Wentzel med kärnminnet till 60-talsdatorn D22, räddat till eftervärlden av datoramatörklubben Lysator vid tekniska högskolan i Linköping

Jag? Jo, jag klarade mig
undan med livet i behåll.
Jag undviker minnen, och
håller mig till principerna.
Och tro't om du vill, men
ettorna, nollorna, de lo-
giska kretsarna och da-
tors struktur är än i dag
precis desamma som på
järnåldern, det vill säga
60-talet.

Något lite måste jag för-
stås undervisa om minnen,
men det blir med lösblad
som förnyas varje år. Och
om du ursäktar, gamle
vän, så nämner jag aldrig
någonsin att jag en gång
konstruerade ett kärn-
minne.

Mitt vita skägg och min
53-åriga ålder är ett till-
räckligt handikapp i min
bransch, där det är livsfar-
ligt att titta i backspegeln.
Här gäller det tvärtom att
titta långt, mycket långt in
i framtiden.

Just nu blir allting tio
gångar bättre på fem år,
och alltså hundra gånger
bättre på tio år — det gäller
energiförbrukning, kost-
nad och volym per data-

kraftsenhet. Superdator i
dag, bordsdator i morgon,
fickdator i övermorgon,
och så vitt jag kan se kom-
mer det att gälla en bit in på
2000-talet.

Allt som säljs, gamle
vän, är föräldrat efter jul,
och de kunder som tror nå-
got annat har gått på en
stöt.

Hur ingenjörerna står
ut? Man vänjer sig, vet du.
En del tycker till och med
att det är kul att jobba i
världens rörligaste
bransch. Titta själv i den
här lokalen, där alla mina
gamla chefer finns kvar,
och de flesta av mina ar-
betskamrater från 60-talet.
Visst blåser det, men
många älskar att segla i
kuling.

Flyger hela tiden

Det är värre för företa-
get, som i slutet av 1950-ta-

let uppstod som Dataavel-
ningen inom flygdivisionen
vid Svenska Aeroplan Ak-
tiebolaget. Runt 1970 blev
det Dataaavdelningen vid
Saab-Scania AB, 1978 Data-
saab AB, 1981 Ericsson In-
formation Systems AB —
eller efter logon, "Ericsson
tre korvar" — och är nu,
sedan 1988, Nokia Data
Systems AB.

Och hela tiden, i drygt 30
år, har detta seglidade fö-
retag gått med förlust! Det
är still going, ty databran-
schen har alltid varit, är,
och kommer alltid att vara,
en framtidsbransch. Det
begriper till och med sta-
ten, som ett av åren i slutet
av 1970-talet — om jag
minns rätt — satsade 840
miljoner kronor på Data-
saab. Det var mycket
pengar det, drygt 8 000 kro-
nor per kommuninvånare i
Linköping.

Om det hjälpte? Nej, för
tusan!

Varför det inte hjälpte?
Ja, inte vet jag, men jag
tror att de har siktet in-

ställt på för kort framför-
hållning. Den här ankan
flyger hela tiden, och den
som tror att hon någonsin
sätter sig, är ute och cyk-
lar.

A och O

Just nu är det inne att
tala om att prylarna kvit-
tar, medan "systemtän-
kandet" och programvar-
ran är A och O. Därför går
det säkert åt helvete en
gång till.

Jag väcktes ur mina tan-
kar av att mitt gamla
minne togs ut ur skåpet.
Östgöta Correspondentens
reporter ville ha en bild på
en pryl, som snabbt blivit
föräldrad.

— Så, so long, gamle vän,
kaffet och polarna väntar!
Egentligen har du det rätt
bra, där du står i ditt skåp,
alldeles stilla, och med
ständigt samma innehåll i
skallen.

TORD JÖRAN
HALLBERG